

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Beța

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat
prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

Decizia CCR Nr. 603 din 30 septembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29 din 2018 privind anularea unor obligații fiscale. Monitorul oficial nr. 1150 din 03.12.2021

Emitent CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Valer Dorneanu - președinte

Cristian Deliorga - judecător

Marian Enache - judecător

Daniel Marius Morar - judecător

Mona-Maria Pivniceru - judecător

Gheorghe Stan - judecător

Livia Doina Stanciu - judecător

Elena-Simina Tănăsescu - judecător

Ionița Cochințu - magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind anularea unor obligații fiscale, excepție ridicată de Alina-Ionela Măraru, de MaraTimeea Măraru și Ani-Jessica Măraru (ambele prin reprezentant legal Alina-Ionela Măraru) și de Adrian Ardeleanu în Dosarul nr. 2.141/279/2010* al Tribunalului Neamț - Secția I civilă și de contencios administrativ și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.605D/2018.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, în principal, ca inadmisibilă, deoarece critica vizează interpretarea textelor de lege, nefiind o veritabilă excepție de neconstituționalitate. În subsidiar, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile criticate nu aduc atingere dispozițiilor constituționale invocate în susținerea acesteia.

CURTEA,

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.141/279/2010*, Tribunalul Neamț - Secția I civilă și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind anularea unor obligații fiscale. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Alina-Ionela Măraru, de MaraTimeea Măraru și Ani-Jessica Măraru (ambele prin reprezentant legal Alina-Ionela Măraru) și de Adrian Ardeleanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri formulate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală prin care se solicită constatarea, pe calea acțiunii pauliene, a inopozabilității unor contracte de donație, acțiune fundamentată pe o creanță fiscală.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate circumscriu sfera de aplicabilitate a amnistiei fiscale, însă obligațiile fiscale vizate de acestea nu sunt reglementate într-un mod clar, raportat la sfera de cuprindere a noțiunii de obligație fiscală principală definite de Codul de procedură fiscală, care reprezintă obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, iar în rândul impozitelor reglementate de Codul fiscal se numără, printre altele, și taxa pe valoarea adăugată. Prin urmare, se apreciază că utilizarea în conținutul art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 a noțiunii „respectiv” nu este de natură a restricționa sfera de aplicabilitate a actului normativ, întrucât, din punct de vedere lingvistic, aceasta semnifică faptul că adaugă la ceva care necesită un adaos și nu are rolul de a particulariza sau limita un enunț. Astfel, interpretarea normelor criticate în sensul că

acestea se referă la anularea exclusiv a impozitului pe venit, dar nu și a taxei pe valoarea adăugată necesită o clarificare, în condițiile în care legislația fiscală de până în anul 2010 prevedea faptul că o persoană care este neimpozabilă din punctul de vedere al impozitului pe venit nu poate fi o persoană căreia i se poate aplica taxa pe valoarea adăugată. O interpretare neunitară a normei de drept este contrară prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care promovează excluderea echivocului și evitarea paralelismelor și instituie obligativitatea normei de trimitere în situația unei conexiuni legislative, precum și faptul că norma de drept trebuie interpretată în sensul în care poate produce efecte. Or, câtă vreme în practica judiciară se rețin elemente diferite din punctul de vedere al aplicabilității normei de drept, în contextul specificității legislației în materie fiscală, respectiv imposibilitatea stabilirii taxei pe valoarea adăugată față de o persoană care este neimpozabilă din punctul de vedere al impozitului pe venit, prevederile criticate sunt neconstituționale, nefiind suficient de precis definite, mai ales că acestea sunt aplicabile și tranzacțiilor imobiliare anterioare datei de 1 ianuarie 2017, așadar și celor vizate de o decizie de impunere prin care s-a stabilit plata taxei pe valoarea adăugată pentru tranzacții efectuate în perioada 2006-2007, fără însă a se stabili și impozit pe venit. În contextul criticilor de neconstituționalitate este menționată

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la criteriile de calitate a legii.

6. Tribunalul Neamț - Secția I civilă și de contencios administrativ opinează că excepția de neconstituționalitate invocată este inadmisibilă, deoarece din motivarea acesteia rezultă că, sub aparența unor critici referitoare la ambiguitatea și neclaritatea textului, autorii solicită, de fapt, o interpretare a normelor criticate, aspect ce excedează controlului de constituționalitate și intră în sfera de competență a instanțelor judecătorești.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate. CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind anularea unor obligații fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 18 ianuarie 2018, care au următorul cuprins: „(1) În cazul tranzacțiilor pentru care s-a aplicat impozitul pe venit din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal al persoanelor fizice, se anulează diferențele de obligații fiscale principale, respectiv impozitul pe venit și contribuțiile sociale, precum și obligațiile fiscale accesorii aferente acestora, stabilite de organul fiscal prin decizie de impunere emisă și comunicată contribuabilului, ca urmare a reîncadrării acestor venituri ca venituri dintr-o activitate independentă, obținute de către persoanele fizice din transferul proprietăților imobiliare care fac parte din patrimoniul afacerii, pe perioadele fiscale de până la 1 iunie 2017, și neachitate până la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) în componenta privind calitatea legii.

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că pretinsa neconstituționalitate a normelor criticate este dedusă prin raportare la definiția obligației fiscale principale cuprinsă în art. 1

pct. 28 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, potrivit căreia obligația fiscală principală este obligația de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, precum și obligația organului fiscal de a restitui sumele încasate fără a fi datorate și de a rambursa sumele convenite, în situațiile și condițiile prevăzute de lege, definiție coroborată cu sfera de cuprindere a impozitelor reglementate de art. 2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, în care se regăsește, printre altele, și taxa pe valoarea adăugată.

13. Din evaluarea prevederilor criticate Curtea observă că acestea, în esență, statuează faptul că, în cazul tranzacțiilor pentru care s-a aplicat impozitul pe venit din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal al persoanelor fizice, se anulează diferențele de obligații fiscale principale, respectiv impozitul pe venit și contribuțiile sociale, precum și obligațiile fiscale accesorii aferente acestora, stabilite de organul fiscal prin decizie de impunere emisă și comunicată contribuabilului, ca urmare a reîncadrării acestor venituri ca venituri dintr-o activitate independentă, obținute de către persoanele fizice din transferul proprietăților imobiliare care fac parte din patrimoniul afacerii, pe perioadele fiscale de până la 1 iunie 2017, și neachitate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 29/2018.

14. Față de această împrejurare, Curtea constată că, în realitate, autorii excepției de neconstituționalitate doresc o completare a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018, în sensul extinderii categoriilor obligațiilor fiscale principale și accesorii aferente acestora care să se încadreze în cuprinsul acestui act normativ, astfel ca, pe lângă impozitul pe venit și contribuțiile sociale, să fie inclusă și taxa pe valoarea adăugată, căreia să i se aplice același regim de amnistie fiscală prevăzut de legea în discuție.

15. Având în vedere aceste aspecte, precum și dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, conform căroră „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”, Curtea constată, pe de o parte, că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere conformitatea acestuia cu dispozițiile și principiile constituționale pretins încălcate, iar nu compararea unor prevederi legale dintr-o lege ori a prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. Pe de altă parte, dispozițiile art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală prevăd *expressis verbis* principiul potrivit căruia „Parlamentul este (...) unica autoritate legiuitoare a țării”, ceea ce indică, în mod neechivoc, faptul

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

că actul de legiferare este de competența exclusivă a Parlamentului. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate, astfel cum este formulată, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

16. Totodată, în ceea ce privește mențiunile cu privire la practica judiciară, respectiv la interpretarea și aplicarea diferită a normelor, în contextul specificității legislației în materie fiscală și al dinamicii legislative în timp, Curtea constată că analiza acestor aspecte nu este de competența instanței de contencios

constituțional. Astfel, prin Decizia nr. 504 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014, paragraful 14, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, aceasta asigură controlul de constituționalitate a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, prin raportare la dispozițiile și principiile Constituției, iar aplicarea și interpretarea legii sunt de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție, în virtutea cărora Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale. Prin urmare, și din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

17. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind anularea unor obligații fiscale, excepție ridicată de Alina-Ionela Măraru, de MaraTimeea Măraru și Ani-Jessica Măraru (ambele prin reprezentant legal Alina-Ionela Măraru) și de Adrian Ardeleanu în Dosarul nr. 2.141/279/2010* al Tribunalului Neamț - Secția I civilă și de contencios administrativ.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Neamț - Secția I civilă și de contencios administrativ și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 septembrie 2021. PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Beța

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat
prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

Ionița Cochintu